

תוכן עניינים

	מבוא	עמ' ט	פרק ראשון (המשך)
	תודות	עמ' י	סיפורים
21			כך התחיל הכול
23			תרגילי חיזוק
	פרק ראשון – ברכות	עמ' 1-25	
	טקסטים		
	כרטיסי ברכה	1	
	ברכה לעיד אל-פיטר	2	
	עיד אל-פיטר וראש השנה	3	
	מה כתוב במילון?	4	
	געגועים לילדות	5	
	מהו מיתוס?	9	
	קלזים		
	סיפורי אלף לילה ולילה	10	
	דקדוק		
	צורת ההרגל	5	
	הפועל 'להיות' בעבר	5	
	בניין הפעיל – גזרת השלמים – הווה	7	
	בניין הפעיל – גזרת השלמים – עבר ועתיד	11	
	ביטויי זמן	13	
	ציווי בשלילה	15	
	משפטי רצייה	15	
	בניין הפעיל – שם פעולה	17	
	מילות היחס ל, של, את, עם	19	
	שירים		
	ברכות, לאה גולדברג	7	
			פרק שני – יוצאים לדרך
			עמ' 26-53
			טקסטים
26			היום קל יותר
27			קצת מידע
28			לאן אני הולך?
29			שאלה בגאוגרפיה
31			הפעם לא מתאים לי
34			הרצאות כורסה
35			מאפגניסטן לירושלים
36			כפר ביקרתם?
40			כמעט לכל רחוב יש שם
43			נווה שלום – דרך חיים אחרת
			קלזים
32			אכסניה עתיקה מאוד
			שני אנשים, דרכים דומות
33			(אבן בטוטה – בנימין מטודלה)
42			לחיות את החלום
			דקדוק
27			ואילו
29			כיוונים
29			הפועל 'נמצא'

פרק שני (המשך)

שם עצם בנקבה	30
בניין פעל - גזרת עו"י -	
הווה, עבר, עתיד	36
בניין פעל - גזרת עו"י - שם פעולה	37
בניין פעל - גזרת עו"י - ציווי	39
בוא, בואי, בואו + עתיד	40
שם עצם ושם תואר רבים ויידוע	42
משפטים שמניים (יש / אין) בהווה,	
בעבר ובעתיד	44
משפטי שייכות בעבר ובעתיד	45
מילת היחס 'ב'	47
סיפורים	
התייר ובעל האכסניה	48
תרגילי חיזוק	49

פרק שלישי (המשך)

דקדוק	30
לא רק... אלא גם...	55
ביטויי זמן	57
מילות זמן	60
בניין פעל גזרת השלמים עתיד -	
אפעול - אפעל	63
בניין פעל גזרת השלמים -	
הווה, עבר, עתיד - אפעול	64
בניין פעל גזרת השלמים -	
עתיד - אפעל	65
בניין פעל גזרת השלמים - שם פעולה	66
כזה / כזאת / כאלה	72
שם העצם - ריבוי חריג + שם תואר	73
סמיכות ברבים, יידוע הסמיכות	75
מילת היחס 'אצל'	81
בינוני פעול - גזרת השלמים	84

שירים

המדבר אינו יכול להחליט, עמוס קינן	58
נוף ילדות, שלמה ארצי	69
ים המוות, יעקב רוטבליט	71
אצלי הכול בסדר, יעקב רוטבליט	82
סיפורים	
אגדה בדווית	86
תרגילי חיזוק	87

עמ' 54-89**פרק שלישי - נופים****טקסטים**

תמונות נוף	54
מצפה רמון	55
סוף העולם שמאלה	57
הגאולוגים מסבירים	58
העיר רמלה - נוף עירוני	59
אשת לוט	71
הארי פוטר ברמלה	76
הרצאות כורסה	77
אב קדמון משותף	78
שיטפון באזור ים המלח	84
קלזים	
השומרונים	60
רודפי שיטפונות	61
שומר הפסיפסים	62
אין נוף אחד	78

עמ' 90-113 פרק רביעי - בית

טקסטים	
בתים פתוחים	90
כללים לביקור בבית פתוח	93
תמונה מספרת	94
כדאי לכם	100
בית הכנסת הכט בהר הצופים	102
זהא חדיד	103
הרצאות כורסה	105

פרק רביעי (המשך)

109	בית השנטי
	קלזים
106	מונולוג של אדריכל
	דקדוק
91	דיבור ישיר ודיבור עקיף
92	צירופי שם הפועל בהווה, בעבר ובעתיד
95	בניין פעל – גזרת ל"י
96	הפועל 'להיות' – נטייה בעתיד
100	צירופי שם הפועל – צורת הפרסונלי
108	מילת היחס 'על'
	שירים
96	גנבים, שלום חנוך
107	יש בינינו בית, דודו טסה ואלי אליהו
	סיפורים
110	איש חכם
112	תרגילי חיזוק
	פרק חמישי – חינוך
	טקסטים
114	בית ספר דו-לשוני
118	הלך לאיבוד
121	אישה מיוחדת
122	הכול תלוי בחינוך
123	טאהר בן ג'לון
126	חינוך בזמן מודרני
128	הרצאות כורסה
129	זאת משפחתי
134	אימא ברזל ואימא בד
	קלזים
115	כך למדו פעם
	דקדוק
116	אותו/אותה/אותם/אותן + שם עצם
119	בניין פיעל – גזרת השלמים

פרק חמישי (המשך)

124	מילות סיבה
126	מילות תוצאה
129	נטיית שם העצם
134	מילת היחס 'בגלל'
	שירים
	שיר ערש לאלישבע,
133	מרים ילן שטקליס
133	בגלל הרוח, מיכה שטרית
	סיפורים
136	מורתו של מחמוד דרוויש
137	תרגילי חיזוק
	פרק שישי – אדם לאדם עמ' 140-168
	טקסטים
140	גטו
142	תאוריית הגזע
145	חסידי אומות עולם מוסלמים ריאיון עם מנהל בית ספר –
148	פאוזי אבו גוש
149	התלמידים כותבים על המסע לפולין
149	פאוזי אבו גוש
150	ביקורות על סרט
151	"עד קצה הזריחה" – סרט אמיתי
155	מקצוע חדש נולד: זואותרפיה
156	תוכנית ריאליטי בטבע
160	ריקוד מפחיד
	קלזים
143	חסידי אומות עולם – ד"ר מוחמד חלמי
	דקדוק
141	משפטי ויתור
152	בניין פעל – גזרת פ"י
153	בניין פעל – גזרת פ"י שם פעולה וציווי

פרק שישי (המשך)

157	בניין פעל – גזרת פ"נ
158	בניין פעל – הפועל 'לתת' – עבר, עתיד
158	בניין פעל – גזרת פ"נ – ציווי
160	מילת היחס 'מן'
שירים	
150	חבר שלם, שלומית כהן אסיף
157	אלוהים נתן לך במתנה, דוד חלפון
סיפורים	
162	זה מה שהייתי צריך לעשות
164	תרגילי חיזוק

פרק שביעי (המשך)

173	מוצא חן בעיני
177	משפטי תנאי
182	אוגד בעבר ובעתיד
185	בניין התפעל – גזרת השלמים
190	מילת היחס 'אל'
שירים	
184	בתשובה לשאלה: מתי התחיל השלום שלך?, רוני סומק
סיפורים	
193	האדריכל והקיסר, ש"י עגנון
195	תרגילי חיזוק

פרק שביעי – אומנות – עמ' 169-199**טקסטים**

169	לא פסל ולא מסכה אומנות מיוחדת –
171	ריאיון עם אניסה אשקר
171	לא רק זמר
174	לא כל מה שמוצא חן בעיניי מוצא חן בעיניה
176	אומנות בניגוד לחוק
178	מודעה – גרפיטי
179	היכל הספר
180	תיאו היקר
181	אומנות רחוב
183	לא תעשה לך פסל וכל תמונה
185	להסתכל ולחוש
190	הרצאות כורסה
191	הכול בגלל 'האישה בזהב'
192	גוסטב קלימט
קלזים	
178	מוזאון ישראל
דקדוק	
172	אוגד

פרק שמיני – נשים – עמ' 200-227**טקסטים**

200	היסטוריה בקצרה
202	סיפור מצרים
205	האם הנודדת
205	עוד מיתוס
207	שוביניזם, פמיניזם
208	הסרט 'גט' – ביקורת
213	עלי באבא – גיבור מאלף לילה ולילה
קלזים	
207	מלאלה יוספזאי
210	לקיה – סיפור מיוחד
דקדוק	
201	מילות תכלית
209	לא... אלא...
211	בניין נפעל – גזרת השלמים הווה
213	בניין נפעל – גזרת השלמים עבר, עתיד
216	מפעיל לסביל – פעל – נפעל
218	מילת היחס 'בשביל'
220	מילות היחס 'לפני' ו'אחרי'

פרק שמיני (המשך)**סיפורים**

- 222 החתן נפל מהשמיים
- 224 **תרגילי חיזוק**

פרק תשיעי – אדם וטבע עמ' 228-262**טקסטים**

- 228 מגיע לה פרס
- 229 וואנגארי מאתאי
- 231 אסון דמוגרפי
- 235 ה'אף' של פרופ' חאיק
- 237 עובדות 'הכי-הכי'
- 245 יגלו או לא יגלו
- 247 עדיין לא
- גינות על הגנות – טבע אורבני,
- 249 טבע עירוני
- 251 הגנים התלויים בבבל

הרצאות כורסה

- 254 גול עצמי
- ד"ר ירקוני, אנחנו רוצים
- 255 להיות בריאים!

- 256 לכרות או לא לכרות – זאת השאלה

דקדוק

- 230 משפטי לוואי
- 236 ערך ההפלגה – הכי / ביותר
- 238 בניין פיעל – גזרת ל"י – הווה
- 239 בניין פיעל – גזרת ל"י – עבר
- בניין פיעל – גזרת ל"י –
- 242 עתיד ושם פעולה
- 243 שום דבר, אף אחד, אף פעם
- 247 כבר, כבר לא, עדיין, עדיין לא
- 249 בינוני פעול – גזרת ל"י
- 253 מילת היחס 'עצם'
- 256 מילת היחס 'כמו'

פרק תשיעי (המשך)**שירים**

- 244 אף אחד לא יגיד לי איך, אהוד מנור
- 244 אף פעם לא תדעי, שלמה ארצי
- 244 זה קורה, שמוליק קראוס
- 253 מדבר עם עצמי, חנה גולדברג

סיפורים

- 257 טעם גן עדן
- 259 **תרגילי חיזוק**

פרק עשירי – שפה עמ' 263-296**טקסטים**

- 263 שפת תקשורת
- 265 שפות נעלמות
- 266 פתגמים בעברית
- הוא בא ליומיים
- 268 ויישאר יומיים-שלושה
- 269 בשבת הבאה אני נחה
- 271 **הרצאות כורסה**
- 273 מקצועות נעלמים
- 278 שניים ניסו ואחד הצליח
- 279 לאה כעסה מאוד
- 279 שיחות על השפה העברית
- 284 סליחה, טעות!
- 285 קשה להאמין
- 286 סיפורים מהחיים
- 288 השחקנים במרכז 'נא לגעת' מספרים
- 289 ערברבית
- 290 יוממים
- דקדוק**
- 264 משפטי תנאי בטל
- 268 ביטויי זמן
- 269 בניין הפעיל – גזרת ע"ו – הווה
- 272 בניין הפעיל – גזרת ע"ו – עבר ועתיד

פרק עשירי (המשך)

- 275 משקלי בעלי מקצוע
281 שם המספר
282 משפטי השוואה
284 מילת היחס 'ליד'
287 נטיית 'יכול' בעבר ובעתיד
290 מילת היחס 'בין'

שירים

- 268 בעיה לשונית, דן פגיס
275 יש ילד שאבא שלו, יהונתן גפן
280 אמא של עברית, מאיה אגמון

סיפורים

- 291 כך באו שפות שונות לעולם
293 תרגילי חיזוק

עמ' 297-331 עבלות ומילונים

- סיכום מילות יחס, שם פועל
297-298 ושם פעולה
299 מילון פרק 1 - ברכות
302 מילון פרק 2 - יוצאים לדרך
306 מילון פרק 3 - נופים
310 מילון פרק 4 - בית
313 מילון פרק 5 - חינוך
316 מילון פרק 6 - אדם לאדם
318 מילון פרק 7 - אומנות
321 מילון פרק 8 - נשים
323 מילון פרק 9 - אדם וטבע
325 מילון פרק 10 - שפה
328 מילון הפעלים לפי פרקים

עמ' 332-338 רשימת המקורות

עברית בשניים לרמה ב' הוא ספר להוראת עברית, שייחודו באופי הטקסטים המובאים בו, המשקפים קשת רחבה של צבעים בחברה הישראלית ובמרחב הכללי. התלמידים לומדים להכיר את האופי הדמוגרפי-תרבותי של חברה הטרונגנית, שיש בה נראטיבים שונים.

הקטעים בספר הם מסוגות שונות – קטעי מידע, קטעים המביעים עמדה, מודעות, פרסומות, כותרות מהעיתונות, סיפורים, דיאלוגים, שירים ועוד. בכולם פוגש התלמיד קשת רחבה של דמויות היסטוריות או עכשוויות, שהן חלק מהמסד התרבותי, הישראלי והעולמי, ומתוודע לאירועים שונים המתרחשים במרחבים אלה.

בסוף כל קטע מופיעה רשימת מילים חדשות, ואת תרגומן לערבית ולאנגלית ניתן לראות במילון בסוף הספר לפי סדר הפרקים. המילים במילון מופיעות לפי סדר האלף-בית.

הטקסטים מלווים בשאלות הבנה ובנושאים לכתובה מושכלת, שיש לה קשר לנושאים הדקדוקיים ולקטעים השונים בפרק. רבים מהקטעים הם בבחינת מסד, שממנו ניתן לצאת לדיון ולהבעת עמדה.

הספר כולל עשרה פרקים, וכל אחד מוקדש לנושא מסוים, כגון חינוך, אומנות, מגדר, שפה ועוד. בחלק מהפרקים מופיע מדור "הרצאות כורסה", הקשור לנושא הפרק. מטרתו היא איסוף מידע, גירוי לחשיבה, להבעה בעל פה ולהבעה בכתב. התלמידים מוזמנים לשוחח על הנושאים ולכתוב הרצאה על אחד מהם.

הנושאים הלשוניים בספר – תחביר ומורפולוגיה – נבחרו בהתאם לנושאים ברמה ב', כפי שהם מפורטים בחוברת הפריטים של היחידה לעברית באוניברסיטה העברית, אך נוספו להם מספר נושאים המתאימים לתלמידים מתקדמים. הנושא הדקדוקי מוצג בטבלה עם הסבר קצר ודוגמות. התרגול נעשה באופן הדרגתי מהקל אל הקשה, מתרגילים סגורים לתרגילים חצי-סגורים ומשם לכתובה פתוחה.

בסוף כל פרק מופיעים תרגילי חיזוק לחזרה, להעשרה ולביסוס ידע אוצר המילים והמבנים הלשוניים, המופיעים באותו פרק ובפרקים קודמים.

מדריך למורה

את הספר מלווה 'מדריך למורה' ובו הצעות להוראת הטקסטים והנושאים הלשוניים המופיעים בספר הלימוד. הן הטקסטים (מז'אנרים שונים) והן ההצעות להוראה המופיעות במדריך נכתבו מתוך זיקה לסולם ההערכה האירופי למיומנויות תקשורתיות CEFR (Common European Framework of Reference for Languages) ובהתאמה לתוכנית הלימודים ביחידה להוראת עברית באוניברסיטה העברית.

בנוסף, מופיעות במדריך למורה כתובות אינטרנט לצפייה בסרטונים (באמצעות QR), שיש להם נגיעה לנושאים שונים העולים בספר. הסרטונים הם בבחינת העשרת הידע וגירוי לשיחות בעל פה ולפיתוח המיומנויות התקשורתיות של התלמידים.

שנה חדשה מגיעה וכל אחד רוצה משהו

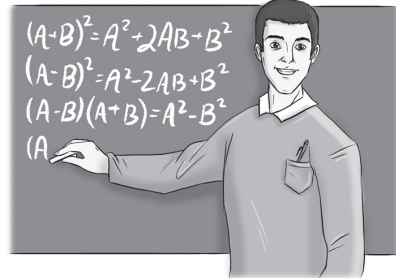

מדען

אני רוצה שהרעיונות שלי ישפיעו על העולם.
אני מקווה שאני אמציא עוד דברים חדשים.
אני רוצה שאנשים יאמינו בטכנולוגיה שלי.
אם זה יקרה, אני ארגיש נפלא.

מורה

אני רוצה שהתלמידים החדשים לא יפריעו.
אני רוצה שהם יקשיבו כל הזמן.
אני דורש מהם שילמדו ולא יפסיקו.
אני מקווה שאנחנו נספיק את כל החומר,
ושבסוף הם יצליחו!

וטרינרית

ביקשתי שאנשים לא יאכלו את הקופים בגן החיות.
דרשתי שתעבירו לעירייה כל כלב בלי בעלים.
אני מבטיחה לכם שאני אמשוך לטפל בבעלי החיים.
אני מציעה שתסבירו לילדים למה אסור לפגוע בחיות.

א. מה מאחל הסופר? כתבו את הפעלים בעתיד. שימו לב לפועלי הרצייה.

סופר

אני מקווה שהספר שלי _____ (להצליח).
אני רוצה שאנשים _____ את הסיפורים מאיש לאיש. (להעביר)
אני מבטיח לכם שהגיבורים בספר _____ על הקוראים. (להשפיע)
אני מבקש מהקוראים ש _____ על הסיפורים לקוראים אחרים. (להמליץ)

ב. כתבו, לפי דעתכם, מה אומרים הורים, רופא ושרת התרבות.

שרת התרבות
אני מקווה שהממשלה...
אני מבטיחה ש...
אני דורשת ש...

רופא
אני מקווה שהחולים שלי...
אני רוצה שהם...
חולים יקרים, אני דורש ש...

הורים
אנחנו דורשים ש...
אנחנו מקווים ש...
אנחנו מבקשים ש...

ג. כתבו מה אתם רוצים שיהיה בעתיד בעולם. השתמשו בפועלי רצייה (רוצה ש.../מקווה ש...).

שאלה בגאוגרפיה

- תגיד, איפה נמצאת צפת?
- בגליל.
- איפה הגליל?
- בצפון.
- אני יודע, אבל איפה בצפון?
- צפונית לטבריה.
- יש עוד ערים מצפון לטבריה?
- למה אתה לא פותח מפה?!
- רק עוד שאלה קטנה: איפה נמצאת קיסריה?
- דרומית לחיפה.
- איפה?
- דרומית לחיפה!
- זהו, אין לי יותר שאלות.
- ברוך השם!

נמצא נמצאת
נמצאים נמצאות

דוגמות

מרקו פולו לא נמצא עכשיו בבית.
עמאן נמצאת בירדן.
התלמידים נמצאים בכיתה.
המפות העתיקות נמצאות במוזאון.

כיוונים

איפה נמצאת אשדוד?
אשדוד נמצאת בדרום.
אשדוד נמצאת מדרום לתל אביב.
אשדוד נמצאת דרומית לתל אביב.

א. אמרו שיחה דומה על המקומות:

1. באר שבע - אילת
2. מצפה רמון - דימונה
3. שדה בוקר - באר-שבע

1. אתם נמצאים בישראל.
איראן נמצאת במזרח, ואילו קפריסין נמצאת במזרח.
2. אתם נמצאים בארמניה.
הים השחור _____, ואילו הימ הכספי _____.
3. אתם נמצאים בישראל.
טורקיה _____, ואילו מצרים _____.
4. אתם נמצאים בהודו.
עיראק _____, ואילו סין _____.
5. אתם נמצאים באפגניסטן.
הודו _____, ואילו מונגוליה _____.

עיר (נ), ערים

ארץ (נ), ארצות

כל שם עיר ושם ארץ הם בצורת נקבה חוץ מהוותיקן.

דוגמות:

ירושלים קדושה לשלוש הדתות.

תימן נמצאת באסיה.

מילון לפי פרקים

מילון פרק ראשון – ברכות قاموس الفصل الأول - تهنئات

Dictionary for Chapter 1 – Greetings

שם עצם اسم noun	פועל فعل verb	תואר صفة adjective	שונות أخرى miscellaneous	מילים לוועזיות كلمات أجنبية foreign words
אָווירָה (נ) جَو (أجواء) atmosphere	לאַחַל ל... תִּמְנֶה ל to wish (somebody)	דוֹמָה – דוֹמָה ל... שִׁבִּיֵה ל similar	בְּמִשְׁךְ חַלָּל during	אוטוביוגרפי – אוטוביוגרפית سيرة شخصية autobiographical
אוֹשֵׁר (ז) سعادة happiness	לְבַלּוֹת עִם... ב... قضى الوقت مع spend time with... at	חֶבְרָתִי – חֶבְרָתִית إجتماعي social	חוּץ מ... מֵא עֵדָא except for	וֵטֵרִינֶר – וֵטֵרִינֶרִית طبيب بيطري veterinarian
אִירֻעַ (ז) مناسبة event	לְבְרוֹא אֵת חָלַק to create	חִילוּנִי – חִילוּנִית علماني (غير متدين) secular	טֵלְפֹון גֵּייד (ז) הַאֵף תְּקָל cellular phone	
גִּיבּוֹר – גִּיבּוֹרָה شجاع / بطل hero/protagonist	לְבָרוּחַ מ... هرب من to escape from	חֶרְדִּי – חֶרְדִּית سكناحي (يهودي مُتَزَمَّت) ultra-orthodox (Jew)	לְכָבוֹד תְּכַרִּימָא ל in honor of	
גְּעוּגוּעַ (ז) شوق yearning/longing	לְבָרַךְ אֵת הִנֵּי to greet	יְדוּעַ – יְדוּעָה مَعْرُوف well-known/famous	לּוּחַ שָׁנָה (ז) تقويم سنوي calendar	
גְּרַעֲיִן (ז) نواة core/nucleus	לְדְרוֹשׁ אֶת... מ... طَلَب to demand... from	יְהוּדִי – יְהוּדִיָּה يهودي Jewish	לְמַחֹא בְּפִיִּים صَفَّق to clap	
דוֹר (ז), דוֹרוֹת جيل generation	לְהַכִּין אֵת جَهَّز to prepare	בְּלִבְלִי – בְּלִבְלִית اقتصادي financial	לְמוֹחֶרֶת في اليوم التالي the following day	
הַמְצָאָה (ג) اختراع invention	לְהַלְבִּישׁ אֵת ألبس to dress (somebody)	מוֹזֵר – מוֹזֵרָה عجيب strange	מְלֵא שְׂמֵחָה مليئ بالفرح joyful	
הַרְצָאָה (ג) محاضرة lecture	לְהַמְלִיץ עַל وَصَّى على to recommend	מוֹסְלָמִי – מוֹסְלָמִית مسلم Muslim	מְסֻבֵּב ל... חֹול around	
הַתְּנַהֲגוּת (ג) تصرف behavior	לְהַמְצִיא אֵת إخترع to invent	מְסוּכָן – מְסוּכָנִת خطر dangerous	מֵתַחַת ל... أَسْفَل underneath/below	